

Základní škola a Mateřská škola Staříč, Sviadnovská 332, Staříč, okres Frýdek – Místek,
příspěvková organizace

Minimální preventivní program

školní rok 2023–2024

Zpracovala:

Schválila:

.....
Mgr. Pavlína Adamíčková,
školní metodik prevence

.....
Mgr. Daniela Trojanová,
ředitelka školy

1. Minimální preventivní program ZŠ Staříč

Motto: Nejúčinnější a nejlevnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole.

1.1 Základní údaje o škole:

Základní škola ve Staříči je neúplnou školou s 1.- 5. ročníkem.
Ke škole patří školní družina, školní jídelna a mateřská škola.

Počet žáků ZŠ: 111

Počet tříd: 7

Počet pedagogických pracovníků ZŠ: 16 (ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, 7 učitelek, 3 vychovatelky školní družiny, 3 asistentky pedagoga, 1 speciální pedagog)

Počet správních zaměstnanců: 5

1.2. Školní metodik prevence

Práci školního metodika prevence vykonává Mgr. Pavlína Adamíčková.
Konzultační hodiny pro žáky i pro zákonné zástupce jsou dle potřeby po předchozí domluvě.

Úkoly metodika prevence:

- Koordinovat přípravu Minimálního preventivního programu, zavádět jej do praxe, případně inovovat a vyhodnocovat.
- Spolupracovat s třídními učiteli při sledování a řešení vzniklých problémů.
Především se jedná o skryté záškoláctví, záškoláctví, vandalismus, šikanování, intolerance, násilí či různé projevy závislosti.
- Ve spolupráci s třídními učiteli, vedením školy, zákonnými zástupci a školním poradenským pracovištěm se podílet na řešení vzniklých problémů a navrhnout vhodná opatření.
- Účastnit se metodických akcí zaměřených na prevenci, např. konaných okresním metodikem preventivních aktivit, který pracuje v Pedagogicko-psychologické poradně.
- Na konci školního roku zpracovávat podklady k vyhodnocení Minimálního preventivního programu školy pro okresního metodika prevence (SEPA na www.preventivni-aktivita.cz) a se závěry seznámit kolegy na pedagogické radě.
- Doporučovat odbornou i populární literaturu či videonahrávky vhodné pro preventivní výchovu.

1.3. Cíle preventivní péče

V oblasti prevence je cílem získávání základních kompetencí v oblasti podpory zdraví a zdravého životního stylu:

- Zvyšování **sociálních kompetencí**, znamená rozvíjení takových kompetencí, které napomáhají žákům v orientaci v sociálních vztazích, k vytváření odpovědnosti za chování, rozpoznávání dobrého a špatného v jednání svém i druhých lidí, uvědomění si důsledků svého

jednání. Důležitá je odpovědnost za vytváření pozitivního sociálního klimatu, pocitu důvěry, bezpečí, pohody, klidu.

- Zlepšování **komunikativních dovedností** – vést konstruktivní dialog, vyslechnout argumenty druhého, umět obhajovat svůj názor, diskutovat, řešit konflikty, neúspěch, snést kritiku, adekvátně reagovat na stres. Umět se přiměřeně věku vyjadřovat i písemnou formou, např. napsat vzkaz do schránky důvěry, žádost, sdělení, zprávu apod.
- Vytváření **kompetencí občanských**, tj. právního vědomí, nutnosti dodržovat určitá pravidla. Utvářet vědomí, že všichni máme nejen práva, ale i povinnosti. Seznamovat žáky s jinými kulturami, náboženstvím, vést je k toleranci a rovnoprávnosti kultur, odstraňovat projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu. V rámci environmentální výchovy vytvářet pozitivní vztah k přírodě, její ochraně, odpovědnosti za životní prostředí.
- Rozvíjení **pracovních kompetencí** – seznamování s různými druhy zaměstnání a povolání, rozvoj zájmových aktivit, nácvik práce ve skupinách, odpovědnost za výsledek, aktivní podíl na výsledku celé skupiny, posilování morálně volných vlastností – dokončit rozdělanou práci, nevzdávat se předem.
- Rozvíjet **kompetence k řešení problémů** ve všech oblastech.

Všechny tyto kompetence, tj. dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojují, musí být přiměřené jejich věku a měly by vycházet z předchozích zkušeností.

Zpracování konkrétních témat do výuky:

Klíčové vyučovací oblasti, ve kterých se prevence promítá:

- oblast zdravého životního stylu – tj. výchova ke zdraví, osobní i duševní hygiena, správná výživa, pohybové aktivity.
- oblast přírodovědná – stavba a funkce lidského těla, ochrana přírody, poznávání ekosystémů, ekologická výchova
- oblast společenskovední – formy komunikace, poznávání nejbližšího okolí, regionu, České republiky i Evropy, seznamování s historií i současností
- oblast sociálně právní – seznamování s právním řádem, práva dítěte, školní řád, práva a povinnosti, vytváření postojů ke společensky nežádoucím jevům
- oblast komunikační vytváření správných postojů
- oblast řešení problémů

Konkrétní situace vyplývají z klimatu třídy, popř. i z učiva, zejména ve čtení, komunikační výchově apod.

Preventivní témata jsou zpracována v plánu práce školy a ve ŠVP, prolínají všemi vyučovacími předměty a na jejich realizaci se podílí i školní družina. Jsou začleněna i v aktivitách mimo vyučování.

Témata jsou zpracována především v těchto vyučovacích předmětech:

Jazyková výchova a komunikační výchova
Člověk a jeho svět
Vlastivěda
Přírodověda
Tělesná výchova
Pracovní činnosti

Předpokládané osvojené kompetence žáků

1. - 2. ročník:

- žáci znají nebezpečí návykových látek, zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholických nápojů, užíváním drog, zneužíváním léků
- jednoduchým způsobem umí odmítnout návykové látky
- mají základní vědomosti, jak udržovat zdraví, jaké jsou nevýhody špatného zdravotního stavu
- ví, na koho se mohou v případě problémů obrátit
- znají a dodržují základní pravidla slušného chování
- plní povinnosti vyplývající ze školního řádu
- dovedou vyjádřit své přání, dovedou klást otázky
- mají základní právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník:

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné zařadit do denního režimu, znají význam pojmu aktivní a pasivní odpočinek
- znají nebezpečí gamblerství, dlouhého vysedávání u televize, videa a počítačových her, hlavně těch se zaměřením na násilí
- znají rizika návykových látek, nebezpečí kouření, drog, čichání rozpouštědel, pití alkoholu, zneužívání léků
- znají základní drogy a vědí, jak se zachovat v případě, že jim je někdo nabízí
- znají základní zákony omezující kouření, používání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ví, na koho se mohou obrátit o pomoc při řešení problémů
- znají pravidla bezpečného užívání internetu a mobilu
- umí pojmenovat mezilidské vztahy
- znají svoje práva a povinnosti
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které porušuje práva druhých je protiprávní (např. šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, zastrašování apod.)
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- mají základy ekologické výchovy, znají nutnost třídění odpadu, aktivně se podílejí na ochraně přírody v nejbližším okolí

1.6 Rozvoj aktivit žáků

Důležitým prostředkem k realizaci cílů preventivní péče jsou volnočasové aktivity.

1.6.1 **Nepovinné předměty:**

V letošním školním roce nemáme žádný nepovinný předmět.

2. **Zájmové útvary**

Keramika

Deskové hry

Logo chvílka

Šachy

Aerobic/Parkur

Pohybové hry

Sborový zpěv Staříčánek

Výtvarka s příběhem

Koumák

Tuláček

Přípravka na gymnázium

Žáci naší školy se zapojují i do zájmových aktivit, které nejsou zajišťovány školou, ale jinými organizacemi v obci, popř. okolí.

Je to například skaut Staříč, Pionýr, oddíl kopané při TJ Sokol Staříč, taneční klub Infinity, mažoretky Brušperk, ZUŠ ve Frýdku – Místku a Brušperku, házená Paskov atd.

1.6.3 **Turnaje a soutěže:**

Tělovýchovné:

- Atletický trojboj mezi školami povodí Ondřejnice
- Turnaj ve vybíjené pro žáky 5. tř. mezi školami povodí Ondřejnice
- Turnaj v kopané – Mc Donald's Cup – 1. a 2. kategorie
- Orientační běh pro děti ze školních družin
- Přespolní běh pro žáky I. stupně ve Fryčovicích

Recitační:

- Školní a obvodní kolo, v případě postupu okresní kolo soutěže

Výtvarné:

- Podle nabídky a výběru vyučujících, školní kolo
- Krajská výtvarná soutěž Tajemný svět barev

Matematické:

- Matematická olympiáda pro žáky 5. třídy
- Logická olympiáda
- Klokánek pro žáky 4. a 5. třídy
- Cvrček pro žáky 2. a 3. třídy

Jiné:

- soutěž v mluveném projevu
- soutěž ve zpěvu lidových písní

1.6.4 Další akce

V oblasti environmentální výchovy:

- Vánoční stromek pro zvířátka – krmení zvěře a ptáků v zimě, pozorování stop
- Akce zaměřená na sběr starého papíru
- Den Země – soutěže a úkoly s ekologickou tematikou
- Sběr pomerančové kůry a léčivých bylin

V oblasti dopravní výchovy:

- Kurz dopravní výchovy pro žáky 4. ročníku, spojený s praktickým výcvikem jízdy na kole, předání průkazu cyklisty
- Beseda s policisty
- Beseda s hasiči
- Využití výukových materiálů, které jsou zdarma na adrese www.zachranny-kruh.cz a <https://www.policie.cz/clanek/zebra-se-predstavuje-v-novem-kabatu.aspx>.

V oblasti prevence negativních jevů:

Spolupráce s PPP Frýdek-Místek
Spolupráce s e-Duha- preventivní programy
Spolupráce se ZaPS- preventivní programy
Spolupráce s PPPP Ostrava – preventivní programy
Beseda s policisty
Beseda s hasiči

Další:

Mikulášská nadílka pro žáky 1.- 5. tříd
Den dětí
Vyrábění na vánoční jarmark
Návštěva místní knihovny
Návštěva Divadla loutek Ostrava
Návštěva skanzenu v Rožnově
Lyžařský výcvik – odpolední výjezdy na Bílou
Škola v přírodě na horkém hotelu Čarták
Plavecký výcvik
Smokeman pro 1. a 2. třídu
Vystoupení pro seniory
Vystoupení k vítání občánků
Aktivity v rámci projektu Šablony I ZŠ a MŠ Staříč 2024 – inovativní vzdělávání žáků v ZŠ a MŠ

Akce společné pro děti s rodiči:

Rozsvícení vánočního stromku spojené s krátkým vystoupením
Vánoční jarmark – prodej výrobků zajišťují žáci 5. ročníku
Tuláček

Spolupráce s institucemi:

- Spolupráce s Pedagogicko – psychologickou poradnou ve Frýdku – Místku: konzultace

individuálních vzdělávacích plánů žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, návrhy na vyšetření v poradně

- Spolupráce se Speciálním pedagogickým centrem v Ostravě a ve Frýdku – Místku
- Spolupráce s Obecním úřadem ve Staříči
- Škola informuje a propaguje akce, které OÚ pořádá pro děti (Den dětí, Vánoční jarmark, Rozsvícení vánočního stroměčku, apod.)
- Spolupráce s místní knihovnou – propagace výtvarných dílen, výuka literární výchovy v knihovně
- Spolupráce s policií České republiky – řešení problémů při výskytu sociálně patologických jevů a dopravních pravidel
- Spolupráce s Mysliveckým sdružením ve Staříči – vánoční stroměček pro zvířátka, vycházka ke krmelcům
- Spolupráce se Školskou radou – schvalování dokumentů (plán práce, výroční zpráva, rozpočet)
- Spolupráce se Sborem dobrovolných hasičů – propagace akcí
- Spolupráce s TJ Sokol Staříč – propagace akcí
- Spolupráce s Domem dětí a mládeže ve Frýdku – Místku – šachové turnaje, okresní kolo recitační soutěže
- Spolupráce s Hasiči ČR
 - Spolupráce s Mateřskou školou ve Staříči
 - Spolupráce s Poradnou pro primární prevenci Ostrava
 - Spolupráce s organizací ZaPS
 - Spolupráce s e-Duha

1.8 Informace o Minimálním preventivním programu

S Minimálním preventivním programem jsou učitelé seznámeni v měsíci říjnu. Jeho součástí je Plán proti šikanování. Minimální preventivní program i Plán proti šikanování je k dispozici učitelům ve sborovně školy, kde se mohou informovat o postupu v případě:

- podezření na požívání návykových látek
- podezření na časté nebo neomluvené absence žáka
- mohou si vyhledat důležitá telefonní čísla z oblasti prevence
- pomocí seznamu webových adres se mohou blíže seznámit s problematikou
- v seznamu vyhledat literaturu, videokazety s problematikou prevence, případně doporučit rodičům
- Minimální preventivní program je k dispozici na informační nástěnce, kde se s ním mohou seznámit i případní zájemci z řad rodičů a veřejnosti. Vyhodnocení plnění se uskuteční na červnové pedagogické radě.

1.9 Přílohy Minimálního preventivního programu

Příloha č. 1 – postup v případě zneužívání návykových látek

Příloha č. 2 – postup v případě časté nebo neomluvené absence žáka

Příloha č. 3 – seznam webových stránek s problematikou nežádoucích jevů

Příloha č. 4 – přehled krizových center a dalších institucí

Příloha č. 5 – seznam literatury, videokazet a CD s problematikou prevence patologických jevů

Ve Staříči 20. 9. 2023

.....
Mgr. Pavlína Adamíčková,
školní metodik prevence

Minimální preventivní program

Příloha č. 1

Postup v případě zneužívání návykových látek

V případě, že selhala preventivní opatření školy a v případě podezření, že žák zneužívá návykové látky, škola (třídní učitel, školní metodik prevence) učiní tato opatření:

Kontaktuje rodiče, event. zákonné zástupce a upozorní je na danou skutečnost.

V případě negativní reakce rodičů na sdělení skutečnosti a v případě, že rodiče nezabrání opakování zneužívání návykových látek uvědomí škola sociální odbor péče o děti.

V akutním případě, po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitelka školy nebo pověřený pracovník podle pokynu ministerstva:

Kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň upozorní rodiče.

Uvědomí odbor školství krajského úřadu.

V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy mládeže) nebo zanedbání povinné péče:

Uvědomí ředitelka školy nebo pověřený pracovník oddělení péče o děti, oddělení sociální prevence pověřené obce.

2. Oznámí věc policii.

Minimální preventivní program

Příloha č. 2

Postup v případě časté nebo neomluvené absence žáka

(Zpracováno podle Metodického pokynu Čj.: 10 194/2002-14)

Třídní učitelka posoudí, jestli se jedná o skryté záškoláctví nebo o neomluvenou absenci.

Postup:

V obou případech bude veden pohovor s rodiči, ze kterého bude pořízen zápis. V případě podezření na skryté záškoláctví bude v zápisu uvedeno, že škola bude požadovat v případě nemoci žáka lékařské potvrzení, jinak bude absence považována za neomluvenou.

Pokud neomluvená, či sporná absence žáka pokračuje, škola projedná případ ve výchovné komisi a opět provede z jednání záznam.

Dalším krokem je nahlášení případu k projednání na Orgán sociálně – právní ochrany dětí.

Posledním opatřením je nahlášení opakující se neomluvené absence či skrytého záškoláctví na Policii české republiky jako Oznamení o zanedbání povinné školní docházky.

V dopise je nutno uvést:

- nacionále žáka
- doložit kopie z jednání s rodiči
- kdy byla absence hlášena na OSPOD a jaký byl výsledek jednání

Minimální preventivní program

Příloha č. 3

Seznam odkazů na webové stránky s problematikou společensky nežádoucích jevů

Česká rada dětí a mládeže	www.crdm.cz
Česká škola	www.ceskaskola.cz
Dopravní výchova	www.zachrannykruh.cz
Drogová poradna Sanamin	www.drogovaporadna.cz
Drogový informační server	www.dropin.cz
Drogy info	www.drogy-info.cz
Institut dětí a mládeže MŠMT	www.sdv.msmt.cz
KHS Ostrava	www.khsova.cz
Klinika adiktologie	www.adiktologie.cz
MŠMT	www.msmt.cz
Minimalizace šikany	www.minimalizacesikany.cz
Národní vzdělávací fond	www.nvf.cz
Národní ústav pro vzdělávání	www.nuv.cz
PPP Ostrava (ped.-psychol. poradna)	www.ppp-ostrava.cz
Renarkon	www.renarkon.cz
Poradna pro primární prevenci	www.poradna-ostrava.cz
Stránky o zdraví	www.doktorka.cz
Celostní medicína	www.celostnimedicina.cz
Školní svět	www.skolnisvet.cz
Téma kuřáctví	www.bez cigaret.cz
Výzkumný ústav pedagogický	www.nuv.cz

Minimální preventivní program

Příloha č. 4

Přehled krizových center a dalších institucí

Linka bezpečí dětí a mládeže		116 111
- rodičovská linka		606 021 021
Linka Vzkaz domů		800 111 113
Sředisko výchovné péče	Frýdek-Místek	770 143 297
	28.října 1639	778 771 408
Centrum nové naděje	Frýdek – Místek	
	Palackého 129	773 173 604
Výchovný ústav Frýdek-Místek	28. října 1885	558 648 113
Pedagogicko-psychologická poradna	Frýdek – Místek Palackého 130	558 432 084
Oddělení sociálně-právní ochrany dětí Magistrát F-M, p. Zapletalová ved. odboru		558 609 435 558 609 311
KÚ , ŠMS- odd. mládeže a sportu	Ostrava 28. října 117	595 622 337
Policie, obvodní oddělení Rychlá záchranná služba	Brušperk	974 732 701 155 nebo 112
Nemocnice	Frýdek – Místek El. Krásnohorské 321	spojovatelka 558 415 111
Lékař pro děti a dorost MUDr. Heiderová	Frýdek – Místek Politických obětí 119	558 435 721

Minimální preventivní program

Příloha č. 5

Seznam literatury s problematikou prevence patologických jevů

Knihy:

Alkohol, drogy a vaše děti	(Prim.Mudr. K. Nešpor, L. Csémy)
Drogová závislost	(J. Presl)
Drogy, co bychom o nich měli vědět	(M. Borník)
Jak s dětmi trávit volný čas	(H. Viehoffová, E. Reuysová)
Lépe motivovat- méně se rozčilovat	(W. Helms)
Děti potřebují prarodiče	(I. Hauserová-Schönerová)
Nenič své chytré tělo	(C. Rayner)
Jak překonat problémy s alkoholem	(Prim. MUDr. K. Nešpor Csc.)
Jak poznat a překonat problém s hazardní hrou	(Prim. MUDr. K. Nešpor Csc.)
Komerční sexuální zneužívání dětí	Sborník z konference
Násilí na dětech	Sborník z konference
Sborník prevence problémů působených návykovými látkami pro rodiče a pedagogy	(Prim. MUDr.K. Nešpor CSc., doc.MUDr. H. Provazníková Csc.)
Bolest šikanování	(Michal Kolář)